

Elagu NSV Liidu Konstitutsioon — kõige demokraatlikum konstitutsioon maailmas!

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktsiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälkandja

Nr. 28 Reedel, 4. detsembril 1959. a. XI aastakäik

Meie konstitutsioon

23 aastat tagasi, 5. detsembril 1936. a., võttis erakorraline VIII nõukogude kongress vastu praegu kehtiva NSV Liidu Konstitutsiooni. Sellest, kui Nõukogude Eestis hakkas kehtima maailma kõige demokraatlikum konstitutsioon, on möödunud veelgi vähem aega. Ent kuidas on muutunud elu meie vabariigis! Võrreldes seaga eluga kodanikus Eestis, näeme siin väga suurt vahet. Praegu on paevakorras rea suurelatuslike ürituste teostamine, mis viib Nõukogude kodanike konstitutsiooniliste põhiõiguste edasisele avardumisele.

Kodanikus Eestis oli tavaliseks nähtuseks see, et terved leheküljed ajalehtedes olid täis töötamise kuulutusi. Oldi nõus igasuguste tingimustega, kui ainult leiaks tööd. Meil ei ole ega saagi olla tööpudust. Meie konstitutsiooni 118. paragrahvis on öeldud, et NSV Liidu kodanikel on õigus tööle ja kvaliteedile. Juba 1960. aasta lõpuks lüheneb meil töönädal tööstuses keskmiselt 40,5 tunni, kusjuures töötajate keskmine palga tase tõuseb.

Konstitutsiooni paragrahvis 119 öeldakse, et NSV Liidu kodanikel on õigus puhkusele. Kõik töölised ja teenistujad saavad iga aasta palgalist puhkust vastavalt töö iseloomule 12—24 päeva või veelgi rohkem. Töötajate kasutada on puhkekodud, sanatooriumid, kulturihooned, klubid jne. Suur osa puhkekodude ja sanatooriumide tuusikute hinnast tasutakse sotsiaalkindlustuse summade arvel. Mõningail juhtudel antakse tuusikuid tasuta. Nii-sugust olukorda pole ega saagi olla kapitalistlikes maades. Kodanikus Eestis ei olnud üldist puhkuseeadust. Ehitus- ja transportitöölised ei kuulunud üldse puhkuseeaduse alla.

Konstitutsiooni paragrahv 120 ütleb: «NSV Liidu kodanikel on õigus ainelisele kindlustusele nii vanades kui ka haiguse ja töövõime kaotamise korral». Nõukogude Liidus on pensioni maksmine töötajatele korraldatud paremini kui mis tahes kapitalistlikus riigis. Tööpensionäre ja neid perekondi, kes said pensioni töötaja surma puhul, oli 1936. a. 956 ja neile maksti keskmiselt 29 krooni kuus. Nõukogude Eestis oli 1959. a. algul 98 700 pensionäri. Möödunud aasta kestel maksti vabariigis pensionideks 305 miljonit rubla, kusjuures keskmine vanaduspensionisuurus oli 428 rubla kuus.

Konstitutsiooni paragrahvist 121 loeme: «NSV Liidu kodanikel on õigus haridusele».

Kodanikus Eestis ei lõpetanud kodaniku valitsuse enda ametlike andmete kohaselt üle 40 protsendi õpilastest 6-klassilist algkooli. Keskharidus oli enamikule kättesaamatu, sest peale muude koolide oli keskmise astme koolide õppemaks 40—80 krooni aastas. Ülikoolis oli õppemaks 120 krooni aastas. Ameerika ajakiri «Look» kirjutas, et Ameerika Ühendriikides kulutatakse lastele hariduse andmiseks ligikaudu 5 korda vähem raha kui laste üle kohtumõistmiseks, politseile ja vanglatele.

Meie maal on õppimine kõigis koolides tasuta. Möödunud aastal kulutas riik iga õpilase kohta vabariigi üldhariduslikes koolides (I—XI klassini) keskmiselt 900 rubla aastas. Üliõpilaste arv iga 1000 elaniku kohta on Nõukogude Eestis 5 korda suurem kui Sveisitsis, üle 3 korda suurem kui Rootsis ja üle 2 korda suurem kui Soomes. Kui 1939. a. oli Eestis kõrgemate koolide lõpetajaid 390, siis 1960. a. ulatub see arv 2100-ni. 1960. a. võtavad vabariigi tööstusettevõtteid, sovhoosid ja kolhoosid esmakordselt osa kõrgemate õppeasutuste ja tehnikumide komplekteerimisest ja spetsialistide ettevalmistamisest oma ettevõtetele sel teel, et nad saavad õppima kõige parema ettevalmistuse ja võimete taga tootmisesrindlasi, makstes neile kõrgendatud stipendiumi ettevõtte summade arvel.

Tänu konstitutsiooniga meie kodanikele antud suurtele õigustele tõuseb tööalane ja poliitiline aktiivsus. Iga tööline, kolhoosnik ja haritlane püüab anda oma parima meie kodumaa hüvanguks. Seepärast viiaksegi meil edukalt ellu kommunistliku ühiskonna ülesehitamise suurejoonelised plaanid.

Puhkevõimalusi on palju

Hea ja sisukas puhkus on iga inimese jaoks. Nii nagu põhisõiduga on tagatud puhkus igale Nõukogude Liidu kodanikule, nii on ka teatud palju selleks, et töötajad saaksid veeta oma puhkuse kasulikult ja hästi.

Ka meie instituudis võib tihti näha teadetataval kuulutusi, kus ametiühingukomitee teatab, et on võimalik saada tuusikuid ühte või teise meie maa sanatooriumi või puhkekodusse.

Et seda võimalust laialdaselt kasutatakse, näitab statistika. Aasta jooksul on välja antud 78 tuusikut puhkekodudes. Nii viibis «Kalvi» puhkekodus üliõpilane Ernst Raik, tasuta tuusi-

ku sai koristaja Julie Kask. Juulis viibis Riia mererannas «Buldori» puhkekodus üliõpilane Anne Tuurand. Palju üliõpilasi puhkas Võsul, nagu Ivo Liiv, Rein Kvell, Eduard Kozlov jt. Ka Laulasmaal ja eriti arvukalt Klooga spordilaagris võis näha puhkeajal meie üliõpilasi ja õppejõude.

Sanatooriumides viibis meie instituudi perest 37 inimest. Pühajärvel parandasid tervist üliõpilased Aino Purre, Avo Kitsnik, Rain Lahtmetis jt.

Paljud sisustasid aga oma puhkeaja matkamisega. 19 üliõpilast käis turismituusikuga Lõuna-Eestis.

K. RADGE

ELKNU Kalinini rajooni XIII konverentsilt

28. ja 29. novembril k.a. toimus ELKNU Kalinini rajooni XIII konverents. Meie instituudi kommunistlikke noori esindas seal 28 delegaati.

Aruande ELKNU Kalinini Rajoonikomitee tööst esitas rajoonikomitee I sekretäri sm. Müürisepa haigestumise tõttu rajoonikomitee büroo liige sm. Sorokin.

Ettekandes anti põhjalik ülevaade rajooni komsomoliorganisatsioonist kahe möödunud aasta jooksul.

Meie instituudi komsomoliorganisatsiooni töö suhtes märkis aruandja, et kui ELKNU Kalinini rajooni XII konverentsil sai Tallinna Polütehnilise Instituudi komsomoliorganisatsioon terava kriitika osaliseks, siis nüüd võib õigustatult märkida, et üliõpilaste komsomolitöö on näidanud viimase kahe aasta jooksul märgatavat paranemist. Toonud esile meie töös ilmnenud saavutused ja veel esinevad puudused, märkis sm. Sorokin lõpuks, et kokkuvõttena toimub käesoleval ajal instituudi komsomoliorganisatsiooni töö õiges suunas ja pole kahtlust, et samas liinis edasi töötades suudab komsomoliorganisatsioon aidata senisest tõhusamalt kaasa nõukogude inseneride ettevalmistamisele.

Sõnavõttude osas peatusid meie instituudil Tallinna Masinaehitustehase delegaat sm. Raun ja tehase «Ilmarine» delegaat sm. Matvejev. Esimene kritiseeris mõningate ehitustea-

duskonna üliõpilaste käitumist tööstuspraktika perioodil Narvas, teine aga rõhutas, et veel vähe tegeleme I kursuse üliõpilastega.

Meie delegaatidest võtsid sõna mehaanikateaduskonna komsomolibüroo sekretär Peeter Perelmutter (MM-75), kes valgustas meie üliõpilaste osavõttu ühiskondlikult kasulikest tööst ja kritiseeris rajoonikomitee büroo personaalküsimuste ebaprintsipiaalse lahendamise eest, energeetikateaduskonna komsomolibüroo sekretäri asetäitja Innari Parts (AE-33), kes peatus nende üliõpilaste töö, kes viibisid suvel Balti sojuselektrijaama ehitusel ja ELKNU TPI komitee sekretäri asetäitja Kalev Oun. Sm. Oun rääkis meie komsomoliorganisatsiooni päevamuredest ja väljendas ELKNU TPI komitee seisukohad rajoonikomitee töös esinenud puuduste kohta.

Üldiselt olid sõnavõttude konverentsil asjalikud, sisukad ja kriitikalõhked.

Pärast otsuse vastuvõtmist asuti valimiste juurde.

ELKNU Kalinini Rajoonikomitee uude koosseisu valiti 67 liiget.

Meie organisatsioonist valiti rajoonikomitee koosseisu mehaanikateaduskonna komsomolibüroo sekretäri asetäitja VALDUR ARET (MP-37), energeetikateaduskonna komsomolibüroo sekretäri asetäitja INNARI PARTS (AE-33) ja ELKNU TPI komitee sekretäri asetäitja KALEV OUN. Rajoonikomitee liikmekandi-

date valiti 24, kellede hulka kuulub ka meie instituudi keemia-mäeteaduskonna komsomolibüroo sekretäri asetäitja ÜLO PÄRNITS (K-31).

Rajoonikomitee revisjonikomisjoni koosseisu, kuhu kuulub 13 liiget, valiti meie instituudist ehitusteaduskonna komsomolibüroo liige ARVI KLEMEIER (E-32).

Konverentsil valiti ka delegaadid ELKNU Tallinna Linna XI konverentsile, mis toimub 26. ja 27. detsembril k.a.

Meie instituudi komsomoliorganisatsioonist kuuluvad delegaatide hulka: ehitusteaduskonna komsomolibüroo liige MAIE KALLAS (EA-14), teaduskondade komsomolibüroode sekretärid — ELMO UIBO (EA-34), ELVI BIRNBAUM (KT-53), PEETER PERELMUTTER (MM-75) ja LEMBIT SAKKARIAS (AE-53), ELKNU TPI komitee liige JULIA KUKRINOVA (MM-54), ELKNU TPI komitee sekretäri asetäitja KALEV OUN ning ELKNU TPI komitee sekretär ELMAR KESKÜLA.

Kohe peale konverentsi lõppu toimus äsjavalitud rajoonikomitee I pleenum. Pleenum valis ELKNU Kalinini Rajoonikomitee I sekretäriks tagasi KALJO MÜÜRISEPA. Rajoonikomitee II sekretäriks valiti URVE SIKKENBERG. Rajoonikomitee büroo valiti 11-liikeline. Büroo koosseisu valiti ka ELKNU TPI komitee sekretäri asetäitja KALEV OUN.

U. SAARESALU

Meil on üheksa rahvuse esindajaid

Käesoleval aastal õpib Tallinna Polütehnilises Instituudis üheksa rahvuse esindajaid. Kõrvuti eestlastega võime loengul näha istumas venelasi, valgevenelasi, moldaavilasi, ukrainlasi jt. Koridoris jalutavad aga kõrvuti lätlane ja soomlane. All vestibüüliis kohtan süsimusta peaga

noormeest: «Grusinlane», mõtlen, ja nagu selgub — ma ei eksinud. Ka tema on TPI üliõpilaspere nimekirjas. Tihti võib näha ka vennasrahvaste delegatsioone tutvumas õppimistingimustega TPI-s.

H. KARU

Dotsent O. Roots tutvustab Riia Polütehnilise Instituudi üliõpilasi meie tugevusõpetuse laboratooriumiga.

H. Araku foto

Meie ees on lahti kõik koolide ukсед

Tänu NSV Liidu Konstitutsioonile, mis andis tõelise õiguse tööle, haridusele ja puhkusele, õpib meie vabariigi kõrgemates õppeasutustes praegu mitu korda rohkem üliõpilasi kui enne nõukogude korra kehtestamist. Üle 10 000 noore õpib tehnikumides ja muudes keskeriõppeasutustes.

Nõukogude inimestele on avatud laiad õppimisvõimalused.

Kodanliku võimu ajal Eestis pidi enamus noori juba varakult hakkama omale leiba teenima, hariduse omandamine oli ainultunistuseks.

1958. a. astus TPI-sse automaatika ja telemeaanika erialale Uljas Tamm.

«Automaatika — see on ju väga huvitav ja laiahaardeline eriala», mõtles Uljas, kirjutades avaldust TPI-sse sisseastumiseks. Praegu on Uljas Tamm kõrgendatud stipendiumi saaja, kõigiti hea ja abivalmis seltsimees. Uljase üks õde õpib Tallinna Pedagoogilises Instituudis. Tema sooviks on saada õpetajaks. Teine õde lõpetas tänavu Tallinna Kergetööstuse Tehnikumi. Kas oleks aga ilma meie konstitutsioonita olnud võimalik Uljasel ja ta õdedel — noortel väikesest saarekülalt — saada nii hõlpsasti haridust ja omandada soovitud eriala? Kindlasti mitte!

K. OTT

Vanaduspäevad on kindlustatud

Erinevalt kapitalistlikest maadest, kus tööliste sotsiaalsele kindlustamisele pööratakse väga vähe tähelepanu, kus riigieelarve miljonilised kulutused on suunatud sõjalisteks ostarveteks, on Nõukogude Liidus tehtud kõik selleks, et tööline ei tarvitseks muret tunda oma elu pärast vanaduse päevil. Meil kulutatakse suuri summasid pensionide, toetuste, abirahade jne. maksmiseks. See kõneleb veelkord Kommunistliku partei ja Nõukogude Valitsuse suurest tähelepanust rahva heaolu eest hoolitsemisel.

Ka meie instituudist on läinud pensionile riigis töölisi, teenistujaid ja õppejõude.

Suvel jättis huvasti oma töökohtaga ja töökaaslastega raamatupidamises Armilde Rästas, kes oma kohusetruu ning täpse tööga oli teistele eeskujuks ja armastatuks kaastöötajaks.

Kes meist ei tunneks Theodor Sulge, spordi ja kehalise kasvatuskateedri õppejõudu. Nii kehalise kasvatus tundides kui ka ühiskondlikus töös tunneme teda kui energilist pedagoogi, kes hea meelega jagab oma kogemusi noortele. Tugeva teotahte, rõõmsa meele ja süütava energiaga on ta kõigile eeskujuks, tema õpetused ja märkused on tulnud alati kasuks.

Oktoobris toimus pidulik lahkumisõhtu, kus vanal spordipedagoogil tuli vastu võtta palju tänusõnu, õnnesoove ja kingitust.

Kuid vaatamata kõrgele vanusele ei raatsi Theodor Sulg veel täielikult tagasi tõmbuda armastaks saanud alalt. Aktiivselt võtab ta osa spordiveteranide koondise tööst, käib instrueerimas kooli, ka instituuti ei ole ta unustanud, tuleb ja astub vahel sisse ning ei keela oma abi ka võistluste ja laagrite organiseerimisel.

Oma huvialadega võib ta tegeleda, millal tahab. Muret vanaduspäevade pärast tunda ei pruugi, selle eest hoolitses juba riik määrates pensioni.

S. PIKK

